

и той ми показва славянски книги и български вѣстникъ. Попитахъ дѣ излази той вѣстникъ и кой го пише и съ удивление узнахъ, че редактора му е мой съученикъ и познайникъ Фотиновъ, който се подвизава въ Смирна. Намѣрихъ го, прегърпахме се, той ме заведе въ скромната си стаячка, показва ми вѣстника си, *Любословието*, говори ми възхитителни работи за народа си, за отечеството си, но азъ останахъ безчувственъ и безучастенъ. Фотиновъ бѣше въ сѣщото врѣме учителъ въ Смирненското гръцко училище и другаруваше съ доста видни гръци въ тоя градъ. Писалъ е доста пѣщо и на гръцки, защото владѣеше добръ езика. Ний често се срѣщаме както съ него тъй и съ святогорския монахъ, тѣкувахми и разсѣждавахми; и двоцата се стараяха да събудятъ въ менъ народното чувство, но напрасно, азъ се възхищавахъ отъ великото бъдѣще на още по-великата гръцка идея, въ която искахъ да оглася и самитѣ тѣхъ. Азъ се удивлявахъ на Фотиновата смѣлость да издава вѣстникъ за неществувающъ народъ, ибо Българския народъ за менъ неществуваше. Тѣй или инакъ, но славянскитѣ книги, които ми показа святогорския монахъ, и българския вѣстникъ съ българскитѣ букви, надъ които работеше Фотиновъ, често ме караха да се позамислювамъ. Тѣ разклатиха въ менъ убѣждението, че българитѣ се лишаватъ отъ писменность и книжнина.

„Въ всѣкой случай, нето славянскитѣ книги, нето българския вѣстникъ можаха да събудятъ въ менъ народното чувство.

„По-послѣ църковния български въпросъ се разви. Въ Цариградъ изникна българска интеллигенция, появиха се български архиереи, които поведоха народа къмъ бързо възрѣданіе. Започенаха да излазятъ доста български вѣстници. Въпроса узрѣя и единъ денъ телеграфа ни донесе извѣстие, че излѣзълъ фирманъ, който разрѣшавалъ сѣществуващето на независима българска иерархия. Четехъ пѣкой европейски вѣстници и не вѣрвахъ на очитѣ си: тѣ поздравляваха появяването вързъ европейския материкъ на единъ забравенъ народъ. Азъ живѣехъ и работехъ въ Атина и вече нечухъ нищо за съученика си Фотинова. Но отъ врѣме на врѣме казвахъ въ себе си, че и той хвърли доста плодовито семе въ полето, което роди интеллигенция, книги, вѣстници, иерархия, цѣлъ народъ.

„Учреди се Екзархия, избра се Екзархъ, слушахъ че и въ мойто родно отечество отишелъ български владѣа, по